

- Mustafa, **1881** yılında **Selanik**'te doğdu. Babası **Ali Rıza Bey**, annesi **Zübeyde Hanım**'dır.
- Mustafa'nın ailesi Osmanlıda uygulanan **iskân politikası** kapsamında **Rumeli'ye yerleştirilen Türkmenlerdendir**.
- Selanik şehrinin **siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel** durumu, Mustafa'nın fikirlerinin şekillenmesinde etkili olmuştur.

MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK VE ÖĞRENİM HAYATI

- Babası Ali Rıza Bey bir süre **gönüllü subaylık** yapmış, ardından **gümrük muhafaza memuru** olarak çalışmış, daha sonra da ticaretle uğraşmıştır. Annesi **Zübeyde Hanım**, ev hanımıdır.
- Mustafa'nın **Fatma, Ömer, Ahmet, Naciye** ve **Makbule** adında beşkardeşi vardır. Ancak Makbule dışındaki kardeşleri küçük yaşta vefat etmişlerdir.

1- Hafız Mehmet Efendi Mahalle Mektebi:

Mustafa'nın hangi okulda eğitime başlayacağı evde tartışma konusu olmuştur. Ancak **annesinin isteği** üzerine ilk olarak **geleneksel eğitim** yapan Hafız Mehmet Efendi Mahalle Mektebine başlamıştır.

2- Şemsi Efendi Okulu: Daha sonra babasının

isteği dikkate alınarak **yeni açılan ve modern yöntemlerle eğitim yapan** Şemsi Efendi Okuluna gitmiştir. (1887) **Yorum:** Mustafa'nın eğitim hayatına böyle modern bir okulda başlaması **yenilikçi, araştırmacı ve özgürlükçü bir kişilik kazanmasında** etkili olmuştur.

Bilgi: Bu okulda okurken babasını kaybetmiş ve bir süre eğitimine ara vermek zorunda kalmıştır.

3- Selanik Mülkiye Rüştisi: Şemsi Efendi

Okulu'ndan sonra bu okula devam etmiştir. **Sivil ortaokuldur**. Bu okulda okurken **çevresinde gördüğü subaylardan etkilenecek** asker olmaya karar vermiş ve gizlice askeri okulun sınavlarına girmiş ve kazanmıştır.

Yorum: Mustafa'nın asker olmak için gizlice sınavlara girmesi ve kazanarak bu okula kaydolması onun **kararlı ve idealist** bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.

4- Selanik Askeri Rüştisi: Sınavlarına girerek

kazandığı bu okulda, zekâsı ve üstün yetenekleriyle öğretmenlerinin sevgisini kazandı. **Kemal** adını, bu okuldaki **Matematik Öğretmeni** Yüzbaşı Mustafa'dan almıştır. Ayrıca Fransızca Öğretmeni **Yüzbaşı Nakiyüddin** ona bağımsızlık ve vatan sevgisi gibi duyguları aşıladı. **Yorum:** Bu okulda sınıf çavuşluğu ve müzakerecilik gibi görevler üstlenmesi **liderliğini ve kendine olan güvenini** gösterir.

5- Manastır Askeri İdadisi(1896): Bu okulda

sınıf arkadaşı **Ömer Naci** sayesinde **edebiyata ve hitabete** ilgi duydu. Fransızca özel dersleri aldı. **Tarih Öğretmeni Kolağası Tevfik Bey**'den **tarih bilinci** edindi. Jean Jack Rousseau, Montesquieu ve Voltaire gibi Fransız yazarların eserlerini okuyarak **milliyetçilik, eşitlik, özgürlük** gibi kavramalarla tanıştı. Ayrıca Namık Kemal'in **vatan, millet sevgisi, hürriyet**, Mehmet Emin Yurdakul'un da **Türkçülük** fikirlerinden etkilendi.

6- İstanbul Harp Okulu(1899): Manastır Askeri

İdadisini bitirdikten sonra İstanbul'daki Harp Okulu'na girdi. Harp Okulunda okurken arkadaşları ile birlikte bir **dergi/gazete çıkardı**. 1902'de **Teğmen** rütbesiyle mezun oldu.

7- İstanbul Harp Akademisi(1902): Bu

okulda derslerinin yanı sıra, **ülkenin içinde bulunduğu siyasi durum** ile yakından ilgilendi. Harp Akademisini **kurmay yüzbaşı** olarak bitirdi (1905). **İlk görev yeri** olan Şam'daki **5. Ordu**'ya atandı.

Yorum: Mustafa'nın **yetiştirdiği aile ortamı**, küçük yaşta babasız kalması, **karşılaştığı zorluklar** ve Osmanlı Devletinin içinde bulunduğu **siyasi, askeri ve ekonomik durum** onun iyi bir asker ve devlet adamı olarak yetişmesinde etkili olmuştur.

Bilgi: Osmanlı'da farklı özelliklerde okullar

vardı. Dini derslerin ağırlıkta olduğu mektep ve medreseler; yeni açılan Batı tarzı okullar, askeri okullar ve çeşitli meslek okulları, azınlık okulları ile yabancı okullar da faaliyetliydi. Bu okullar **kendi amaçları doğrultusunda** eğitim yapıyorlardı. Bu durum, Osmanlı Devleti'nde **eğitim birliğinin olmadığı** göstergesidir.

Bilgi: Mustafa, Mahalle Mektebi ve Selanik Mülkiye Rüştisindeki eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmıştır.